

Základní škola Lužec nad Vltavou,
příspěvková organizace, 1. máje 4,
277 06 Lužec nad Vltavou

Plán výchovného poradenství

Vypracovala: Mgr. Barbora Prchalová

Obsah

Charakteristika školy	2
Zaměření školy:	2
1. Výchovný poradce.....	3
2. Činnosti výchovného poradce.....	5
3. S kým výchovný poradce ve škole spolupracuje	8
4. Výchovný poradce a spolupracující organizace.....	9
5. Dokumentace výchovného poradce	13
6. Tvorba časového plánu výchovného poradce.....	14
7. Plán výchovného poradce na Základní škole Lužec nad Vltavou	18
PRÁVNÍ LEGISLATIVA.....	18
Seznam odborné literatury a pramenů	20
Internetové zdroje:.....	21
Seznam zkratk	21

Charakteristika školy

- Organizace: Základní škola Lužec nad Vltavou, příspěvková organizace
- Sídlo: 1. máje 4, 277 06 Lužec nad Vltavou
- IČO: 70989044
- Telefon: 315 691 270, 724 855 906
- Datová schránka: kcpma44
- www.zs-luzec.cz

Základní škola Lužec nad Vltavou, příspěvková organizace je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Je členěna na první a druhý stupeň. První stupeň je tvořen prvním až pátým ročníkem, druhý stupeň šestým až devátým ročníkem. Třídy se naplňují do 30 žáků. Součástí školy je školní družina, školní klub a školní výdejna. Kapacita školy je stanovena na 250 žáků.

Zaměření školy:

- na environmentální výchovu
- školu podporující zdraví
- výuku cizích jazyků

1. Výchovný poradce

Výchovný poradce představuje základní článek poradenských služeb poskytovaných naším školským systémem. MŠMT k naplnění cílů poradenských služeb přijalo koncepci č. j. 27317/2004- 24 poradenských služeb poskytovaných ve škole s účinností k 1. červenci 2005.

¹ Dle této koncepce jsou poradenské služby obvykle zajišťovány výchovným poradcem, školním metodikem prevence, případně školním psychologem, školním speciálním pedagogem a jejich konzultačním týmem, který je složený z vybraných pedagogů školy.

Za poskytování poradenských služeb zodpovídá ředitel školy, případně jím pověřený pracovník.² Výchovný poradce je tedy součástí vedení školy, vykonává svou práci v souladu s požadavky ředitele školy, který ho jmenuje do funkce.³ Jedná se o vztah nadřízeného a podřízeného. To samozřejmě nemusí znamenat, že ředitel ze své pozice nadřízeného zadává úkoly výchovnému poradci a ten je pouze plní, naopak se může jednat o vztah partnerský. Podpora ze strany vedení školy je pro VP velmi důležitá, jelikož díky ní může být poskytnut větší prostor pro jeho práci a posílení jeho pozice v pedagogickém sboru.

Obecně lze říci, že tuto funkci vykonává jeden z učitelů školy, který absolvoval specializační studium pro výchovné poradce dle § 8 vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků.⁴

Fakt, že tuto funkci zastává učitel, který na dané škole zároveň vyučuje, je velkou výhodou, jelikož se orientuje v klimatu školy a mnohdy je schopen zachytit řadu problémů již v jejich počátcích.⁵

Výchovný poradce má snížený týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti (§ 3 nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve

---

¹ MERTIN, V.; KREJČOVÁ, L.; A KOL. *Výchovné poradenství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009 ISBN 978-80-7357-498-5, s. 7.

² VÁVROVÁ, P. *Učitel jako poradce*. Hradec Králové : Gaudeamus, 1999. ISBN 80-7041159-7, str. 15.

³ Tamtéž.

⁴ VALIŠOVÁ, A.; KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. Praha : Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1734-0, s. 112.; Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků.

⁵ Tamtéž.

znění pozdějších předpisů), a to v závislosti na druhu školy, kde působí, a počtu žáků ve škole. Jedná se o 1- 5 hodin týdně.⁶

Při výkonu svého povolání se výchovný poradce (VP) neobejde bez spolupráce nejen s kolegy (třídními učiteli, učiteli, metodiky školního vzdělávacího programu, metodiky péče o nadané, apod.) a rodiči žáků, ale také i školskými a jinými poradenskými zařízeními (např. pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra, střediska výchovné péče), orgány sociálně právní ochrany dětí, neziskovými organizacemi, apod.⁷

VP by měl disponovat znalostí právního rámce, který jeho práci provází a napomáhá mu v její orientaci.

VP pracuje s citlivými informacemi, je povinen s nimi náležitě zacházet a je vázán pravidlem mlčenlivosti. Při výkonu své činnosti se VP řídí Etickým kodexem výchovných poradců. Tento kodex byl projednán a schválen na Kongresu výchovných poradců v Praze 28. března roku 2008.

Dle Pospíšilové a Tyšera je VP definován jako: *„Pedagog, odborně připraven pro výchovné poradenství, který pomáhá při profesní orientaci a řešení výchovných otázek, věnuje zvláštní pozornost poruchám dětí a mládeže z hlediska pedagogické, psychologické a sociální normy, jejich zjišťování, prevenci a nápravě.“*⁸

---

⁶ MERTIN, V.; KREJČOVÁ, L.; A KOL. *Výchovné poradenství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009 ISBN 978-80-7357-498-5, s. 21.;

Vyhláška č.72/ 2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních.

⁷ MERTIN, V.; KREJČOVÍ, L.; eds. *Výchovné poradenství. 2. přepracované vydání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013. ISBN 978-80-7478-356-2, s. 19.

⁸ POSPÍŠILOVÁ, B.; TYŠER, J. *Výchovné poradenství: Soubor materiálů pro výchovné poradce základních škol*. Most: Nakladatelství Hněvín, 2003. ISBN 80-86654-04-4, s.7.

2. Činnosti výchovného poradce

Těžiště práce výchovného poradce vychází z vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky (-novela 2016).

Legislativa stanovuje základní činnosti výchovného poradce- poradenské činnosti, metodické a informační činnosti. VP též působí jako prostředník komunikace a spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (PPP, SPC, SVP).⁹ Pro sestavení plánu činností VP je nezbytné se v těchto činnostech orientovat.

Poradenské činnosti jsou zaměřeny na kariérové poradenství, na pomoc při rozhodování žáků na jejich další vzdělávací i profesní dráze. Rozhodování žáků o jejich další životní etapě, o jejich budoucí profesní orientaci v posledním ročníku základní školy je velmi významnou, také však složitou a závažnou etapou jejich života.

Činnost výchovného poradce nespočívá pouze ve vyplnění a kontrole potřebné dokumentace, VP se mnohdy dostává do role průvodce žáků při sebepoznávání, jejich rozhodování o volbě povolání, absolvuje s žáky burzy škol, přehlídky i výstavy středních škol, zprostředkovává setkávání žáků s budoucími zaměstnavateli (exkurze firem).

Součástí poradenských činností VP je práce s žáky, především s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Jeho klienty jsou:

- žáci se specifickými poruchami učení a chování;
- žáci s narušenou komunikační schopností;
- žáci se smyslovými, tělesnými či mentálními handicap;
- žáci s narušenou komunikační schopností;
- žáci s poruchami autistického spektra;
- žáci dlouhodobě nemocní
- žáci mimořádně nadaní.

---

⁹ MERTIN, V.; KREJČOVÁ, L.; A KOL. *Výchovné poradenství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009 ISBN 978-80-7357-498-5, s. 21.;

Vyhláška č.72/ 2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních.

Dalšími klienty jsou zákonní zástupci žáků a pedagogičtí pracovníci školy. ¹⁰

Mezi poradenské činnosti se řadí:

- a) „koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství – kariérovým vzděláváním a diagnosticko – poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací dráhy žáka,*
  - b) základní skupinová šetření k volbě povolání, administraci, zpracování a interpretaci zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků,*
  - c) individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti (ve spolupráci s třídním učitelem),*
  - d) poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků (ve spolupráci s třídním učitelem),*
  - e) spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko – psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum a středisko výchovné péče) při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy,*
  - f) zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích úřadů práce a poskytování informací žákům a rodičům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek;*
- 2) vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky,*
- 3) zajišťování nebo zprostředkování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb (vstupní a průběžné) a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,*
- 4) přípravu podmínek pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinaci poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinaci vzdělávacích opatření (včetně zvláštního režimu přijímacích zkoušek) u těchto žáků,*

---

¹⁰ MERTIN, V.; KREJČOVÁ, L.; A KOL. *Výchovné poradenství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009 ISBN 978-80-7357-498-5, s. 82- 120.

5) poskytování služeb kariérového poradenství žákům/cizincům se zřetelem k jejich speciálním potřebám

Metodické a informační činnosti výchovného poradce jsou orientovány na:

1) zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence,

2) metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integraci, individuální vzdělávací plány, práci s nadanými žáky apod. 3) předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy,

4) poskytování informací o činnosti poradenských pracovníků školy, o specializovaných školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům,

5) shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.

6) vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření. ¹¹

Pracovní náplň výchovného poradce tedy obsahuje i zprostředkovávání nových metod pedagogické diagnostiky a intervence, metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách inkluze, individuálních vzdělávacích plánů, plánů pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření 1. stupně, práce s nadanými žáky apod.

VP se podílí na tvorbě klimatu jednotlivých tříd, metodicky pomáhá pedagogům při nápravě nesnadných situací. Spolupracuje se zákonnými zástupci žáků. Je prostředníkem pro komunikaci a spolupráci s poradenskými zařízeními v regionu.

Výchovný poradce obvykle provádí diagnostiku tříd, realizuje rozhovory s žáky a zákonnými zástupci.

Nedílnou součástí práce výchovného poradce je vedení administrativní agendy.

---

¹¹ Vyhláška č.72/ 2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních.

3. S kým výchovný poradce ve škole spolupracuje

VP a vedení školy

Samozřejmostí je spolupráce VP s vedením školy. Jak již bylo zmíněno, VP se řídí pokyny ředitele školy či jeho zástupce. Na začátku školního roku vytváří plán činností výchovného poradenství, v závěru roku tento plán vyhodnocuje. Za součinnosti s třídními učiteli předává VP řediteli návrhy, které se týkají výchovy, nápravy vzniklých problémů ve třídních kolektivech, projekty k jejich prevenci. Účastní se výchovných komisí. Pomáhá s přijímacím řízením žáků do prvních tříd, koordinuje spolupráci s MŠ, mapuje školní zralost žáků. VP evidují IVP.¹²

VP a metodik prevence rizikového chování

Ve spolupráci s metodikem prevence rizikového chování sleduje žáky potenciálně problematické jak v oblasti výchovné, tak i studijní. Kontrolují absenci žáků. Společně organizují pro žáky výchovné a preventivní programy. Některé jejich činnosti se tedy překrývají.¹³

VP a učitel, který má v kompetenci žáky s SPU a SPCH

Spolupracují při tvorbě IVP, při vyhodnocení jejich účinnosti. Konzultují o práci s žáky s SPU a SPCH i s ostatními vyučujícími, se zákonnými zástupci žáků. Vyhledávají žákům vhodné pracovní pomůcky pro výuku, nabízí kroužky reedukativní péče, intervence. Komunikují s PPP.¹⁴

VP a školní psycholog

Pokud na škole kromě výchovného poradce a metodika prevence působí školní psycholog nebo školní speciální pedagog, jsou jejich činnosti úzce propojeni, a celkově tito pracovníci vytváří školní poradenské pracoviště. Konzultují případy žáků s SPU a SPCH; podílí se na řešení výchovných problémů žáků; spoluvytvářejí klima nejen třídních kolektivů, ale i celé školy.

---

¹² MERTIN, V.; KREJČOVÁ, L.; A KOL. *Výchovné poradenství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009 ISBN 978-80-7357-498-5, s. 68.

¹³ Tamtéž, s. 65.

¹⁴ Tamtéž, s. 66.

VP a třídní učitelé

Výchovný poradce a třídní učitel se společně podílejí na většině aktivit, které se týkají jejich žáků. Provádí diagnostiku třídy, integraci jednotlivých žáků. Sledují zájmy žáků II. stupně a vedou jejich přípravu na profesní orientaci. Kontrolují absenci žáků. Projednává dodatečný odklad školní docházky s třídními učiteli a případné přeřazení žáka do jiného typu škol. Konzultuje zdravotní stav žáků.¹⁵

VP a žák

Každodenní činností výchovného poradce je diagnostika tříd, celé školy, vedení diagnostických rozhovorů s žáky, jejich zákonnými zástupci.¹⁶ „*Diagnostika, neboli rozpoznání a porozumění průběhu a výsledkům vzdělávání a aktuálnímu vztahu dítěte i souvislostem a příčinám tohoto stavu, je významnou součástí každodenní činnosti učitele, výchovného poradce i školního psychologa.*“¹⁷ VP tedy provádí výchovné i vzdělávací poradenské činnosti. Napomáhá žákům v oblasti kariérové poradenství. Řeší dotazy ze schránky důvěry. Pracuje s problémovými dětmi, s nadanými žáky.

VP a zákonní zástupci žáků

Zákonní zástupci žáků jsou považováni za hlavního a nejpočetnějšího partnera a pro vztahy školy s rodinným prostředím. V rámci kariérového poradenství informuje VP rodiče o možnostech dalšího vzdělávání žáků. Řeší výchovné a studijní problémy žáků. Informuje a řeší neomluvenou absenci žáků. Účastní se přijímacího řízení žáků do prvního ročníku.¹⁸

4. Výchovný poradce a spolupracující organizace

Výchovní poradci dále spolupracují se školskými poradenskými zařízeními, což jsou instituce pomáhající při řešení školních problémů. Mezi ně patří pedagogicko – psychologické poradny (PPP) a speciálně pedagogická centra (SPC).

Další instituce, které poskytují poradenskou péči a pomoc dětem, mladistvým, jejich zákonným zástupcům, pedagogům a vychovatelům jsou: střediska výchovné péče (SVP),

---

¹⁵ MERTIN, V.; KREJČOVÁ, L.; A KOL. *Výchovné poradenství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009 ISBN 978-80-7357-498-5, s. 68.

¹⁶ Tamtéž, s. 83

¹⁷ Tamtéž, s. 83.

¹⁸ Tamtéž, s. 80.

informační poradenská střediska (IPS), odbor sociálně-právní ochrany dítěte (OSPOD). Dále Policie ČR, nestátní neziskové organizace.¹⁹

Pedagogicko-psychologické poradny

„PPP jsou školská poradenská zařízení. Poskytují služby pedagogicko-psychologického a speciálně pedagogického poradenství a pedagogicko-psychologickou pomoc při výchově vzdělávání žáků.“²⁰

PPP provádějí (ambulantně) komplexní psychologickou, speciálně pedagogickou a sociální diagnostiku, zaměřenou na šetření školní zralosti, na zjištění příčin poruch učení, chování a dalších komplikací ve vývoji osobnosti, problémů ve výchově a vzdělávání žáků, na zjištění individuálních předpokladů pro uplatňování a rozvíjení schopností a nadání; provádí komplexní pedagogicko-psychologickou diagnostiku v souvislosti s profesní orientací žáků. Také realizují psychologické a speciálně pedagogické poradenské činnosti, které se zaměřují na rozvoj osobnosti, na sebepoznávání a na rozvoj prosociálních forem chování dětí a mládeže, na prevenci školní neúspěšnosti a negativních jevů v sociálním vývoji.²¹

PPP poskytují konzultace, odborné informace pedagogickým pracovníkům škol (metodicky řídí činnost výchovných poradců na školách a pořádají pro ně odborné aktivity a semináře) a školských zařízení při výchově a vzdělávání dětí a mládeže, jejichž psychický vývoj, sociální vývoj, výchova, vzdělávání a profesní orientace si žádá zvláštní péči.²²

Žádost o vyšetření v PPP mohou podat zákonní zástupci dítěte, po dohodě s rodiče může požádat o vyšetření žáka škola. Zprávu z vyšetření v PPP dostávají do rukou pouze rodiče, ti se mohou rozhodnout, zda dovolí škole do zprávy nahlédnout. Výchovný poradce obdrží z PPP pouze doporučení o tom, jakým způsobem i pomůckami s žákem pracovat.²³

Speciálně pedagogická centra

„SPC patří mezi školská poradenská zařízení a zabezpečují speciálně pedagogickou, psychologickou a další podpůrnou péči klientům se zdravotním postižením. Dále jim poskytují

¹⁹ MERTIN, V.; KREJČOVÁ, L.; A KOL. *Výchovné poradenství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009 ISBN 978-80-7357-498-5, s. 193.

²⁰ Tamtéž, s. 193.

²¹ Tamtéž, s. 194.

²² MERTIN, V.; KREJČOVÁ, L.; A KOL. *Výchovné poradenství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009 ISBN 978-80-7357-498-5, s. 194.

²³ Tamtéž.

*odbornou pomoc v procesu pedagogické a sociální integrace ve spolupráci s rodinou, školami, školskými a dalšími zařízeními a odborníky.*²⁴

SPC své služby poskytují nejen ambulantně, ale i s možností návštěv odborníků ve škole, v rodinách. Činnosti SPC se odlišují dle toho, na co jsou cílené- např. pro děti s PAS, pro děti s vadami sluchu, zraku, řeči atd. A jsou zaměřeny především na podporu klientů v předškolním věku v péči rodičů, dále na podporu klientů integrovaných do škol a školských zařízení, také na klienty s těžkým a kombinovaným zdravotním postižením (ve věku 3-19 let), kteří nemohou docházet do školy.

SPC provádějí depistáž klientů se zdravotním postižením; speciálně pedagogickou, psychologickou a sociální diagnostiku klientů se zdravotním postižením. Poskytují poradenskou činnost, konzultace, terapeutické a metodické činnosti pro klienty, jejich zákonné zástupce a pro pedagogické pracovníky. Nabízí poradenství k volbě vzdělávací cesty.²⁵

Střediska výchovné péče

„SVP patří mezi školská zařízení. Zaměřují se na prevenci a na řešení výchovných problémů, poruch chování a negativních jevů u dětí. Jejich cílem je také zmírňování a odstraňování příčin a důsledků již rozvinutých poruch chování dětí.”²⁶

SVP poskytují ambulantní i internátní výchovnou péči. Věnují se prevenci, diagnostice a terapii sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, na poradenství v této oblasti. Usilují o podchycení dětí a mládeže ve stádiu prvních signálů možných poruch chování. Soustřeďují se na klienty se závažnými poruchami chování, kde již nestačí pomoc výchovného poradce či pedagogicko – psychologické poradny.

Ve SVP pracují psychologové, speciální pedagogové a sociální pracovníci. Psychologové provádějí především psychoterapeutické intervence, individuální, skupinovou i rodinnou terapii či sociálně psychologický výcvik. Speciální pedagogové nabízejí preventivní programy, dále se soustředí na pedagogické činnosti s problémovými jedinci.

---

²⁴ Tamtéž, s. 197.

²⁵ Tamtéž, s. 197.

²⁶ MERTIN, V.; KREJČOVÁ, L.; A KOL. *Výchovné poradenství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009 ISBN 978-80-7357-498-5, s. 194.

SVP poskytují konzultace, odborné informace a pomoc zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům škol. Toto zařízení dále kooperuje s PPP (SPC – zda se jedná o děti se zdravotním postižením) při poskytování metodické pomoci školám atp. Na vyžádání soudů, policie a orgánů sociálně právní ochrany zpracovává posudky a podklady potřebné pro rozhodnutí o nařízení ústavní výchovy a ochranné výchovy. Pokud je pomoc střediska efektivní, dochází u mnoha klientů k nápravě nebo zmírnění poruchy chování.²⁷

Informační poradenská střediska

IPS fungují při úřadech práce a zaměřují se na volbu povolání. Pro žáky ZŠ a jejich zákonné zástupce poskytují informace o síti středních škol, podmínkách a průběhu přijímacího řízení, nárocích a požadavcích na jednotlivá povolání. Organizují pro ZŠ besedy, přednášky a programy cílené na volbu střední školy; poskytují žákům Atlas školství; informují je o výstavách a burzách vzdělávání.

Odbor sociálně-právní ochrany dítěte

„OSPOD je součástí obecních úřadů obcí s rozšířenou působností. Do agendy tohoto odboru spadá sociálně-právní ochrana dítěte, sociálně-právní poradenství, oblast náhradní rodinné péče a služby kurátor pro děti a mládež.“²⁸

OSPOD zajišťuje ochranu práv dítěte a jeho oprávněných zájmů (včetně ochrany jmění), které mají vliv na řádný vývoj a řádnou výchovu. Sociálně právní ochrana se zaměřuje především na ty děti, jejichž zákonní zástupci neplní povinnosti nebo zneužívají práva plynoucí z jejich rodičovské zodpovědnosti, vedou zahálčivý a nemravný způsob života. Dále se soustředí na děti, které se opakovaně dopouští útěku od zákonných zástupců. Na děti, na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, lidskou důstojnost, mravní vývoj, nebo je podezření na spáchání takového činu.

V tomto orgánu pracují sociální pracovníci a kurátoři pro mládež, kteří zajišťují sociálně - právní ochranu dětí a mládeže. Spolupracují s policií ČR, školskými zařízeními, občanskými sdruženími apod.²⁹

---

²⁷ Tamtéž, s. 194-196.

²⁸ MERTIN, V.; KREJČOVÁ, L.; A KOL. *Výchovné poradenství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009 ISBN 978-80-7357-498-5, s. 194-196.

²⁹ Tamtéž, s. 198-199.

5. Dokumentace výchovného poradce

VP má povinnost vést dokumentaci o vyšetření, výsledcích poskytované péče- individuální i skupinové. Dokumentace disponuje citlivými údaji, proto je třeba s ní nakládat v režimu „důvěrné“.

Plán činnosti výchovného poradce

Plán činnosti VP je jeden ze základních dokumentů, který je vytvářen vždy na začátku každého školního roku, v jeho závěru bývá vyhodnocován. Je obdobou tematických plánů, v nichž je podrobně specifikováno učivo daného ročníku. V plánu VP jsou vyjmenovány činnosti, na které se v daném roce zaměří. Jsou zde uvedeny termíny, průběh popřípadě očekávané výstupy.³⁰

Evidence činnosti výchovného poradce

Výchovný poradce se setkává v průběhu roku s četným množstvím dokumentů, jeho administrativní činnost je velmi obsáhlá. Proto je nutná průběžná evidence a vedení záznamů o průběhu spolupráce, jejich zákonnými zástupci a ostatními pracovníky, kteří se podílejí na výchově a vzdělávání žáků. Nelze opomenout dva důležité dokumenty výchovných poradců, které je opravňují k započítání práce s dětmi- jedná se o generální a individuální souhlasy, které umožňují výchovnému poradci přímou činnost se žáky.³¹

Individuální vzdělávací plány

„IVP jsou vypracovávány v souladu s právní legislativou. Jejich obsahem je dohoda mezi učiteli, výchovným poradcem, vedením školy a žákem a jeho zákonnými zástupci o pracovních postupech a podpůrných opatřeních, které budou využity, aby byly naplněny potřeby žáka. IVP vychází ze zpráv pedagogicko-psychologických poraden a speciálně pedagogických center.“³²

---

³⁰ MERTIN, V.; KREJČOVÁ, L.; A KOL. *Výchovné poradenství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009 ISBN 978-80-7357-498-5, s. 204-206.

³¹ Tamtéž, s. 207-211.

³² Tamtéž, s. 211- 213.

6. Tvorba časového plánu výchovného poradce

Časový harmonogram výchovného poradce představuje plán práce VP pro daný školní rok. Tento kalendář zahrnuje činnosti výchovného poradce od září nového školního roku až po samotný závěr školního roku- červen. Struktura plánu činnosti výchovného poradce vychází nejen z odborné literatury, ale také ze zkušeností a potřeb konkrétní školy.

Činnosti každého výchovného poradce lze rozdělit do dvou oblastí. První oblast se zabývá konkrétní činností s dětmi, pedagogy a zákonnými zástupci žáků při řešení výchovných problémů a studijních výsledků. Druhou oblastí práce výchovného poradce je na mnohých základních školách kariérové poradenství. Oba tyto celky jsou pak rozděleny na část praktickou, ta obsahuje individuální práci s dětmi, zákonnými zástupci žáků a pedagogy; část administrativní, která představuje veškeré výstupy spojené s činností výchovného poradce.³³

1. Pololetí školního roku

Září

- informování žáků a zákonných zástupců žáků o standardních službách poskytovaných výchovným poradcem (Právní předpis nestanovuje, jaká je doba, po kterou mají být poskytovány poradenské služby výchovného poradce, je však účelné, aby se jednalo o dobu, po kterou se bude žák vzdělávat v dané škole.);
- vymezení konzultačních hodin pro žáky i jejich zákonné zástupce
- zahájení poradenských činností ve vztahu k novým žákům, jejich zákonným zástupcům;
- zahájení poradenských činností ve vztahu k novým pedagogickým pracovníkům, plán konzultací
- příprava a sestavení aktuálního plánu výchovného poradce na příslušný školní rok
- informování žáků o existenci schránky důvěry a možnosti jejího využití
- zjištění počtu žáků ukončujících povinnou školní docházku v letošním školním roce
- sestavení jmenného seznamu vycházejících žáků, kteří opakovali nebo opakují ročník

---

³³ MERTIN, V.; KREJČOVÁ, L.; A KOL. Výchovné poradenství. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009 ISBN 978-80-7357-498-5, s. 206.

- informování zákonných zástupců žáků, kteří splnili povinnou školní docházku v nižším než devátém ročníku, o možnostech prodloužení školní docházky a zajištění jejich žádostí o prodloužení školní docházky

Říjen

- tvorba plánů pedagogické podpory, respektive doporučení zákonným zástupcům žáků návštěvu PPP
- kariérové poradenství, informace o volbě povolání, přijímacích zkouškách na střední školy nejen pro žáky, ale i jejich zákonné zástupce (svolání schůzky pro zákonné zástupce žáků)
- příprava informačních letáků pro vycházející žáky o přijímacím řízení na střední školy, učiliště a víceletá gymnázia; (termíny podání přihlášek, dny otevřených dveří atd.)
- stanovení termínů exkurzí, besed a výstav vzdělávání, předání informací žákům a jejich zákonným zástupcům
- předání Atlasů školství vycházejícím žákům
- zahájení kurzů pro 9. a 5. ročníky příprav na přijímací zkoušky z ČJ, M

Listopad

- podání přihlášek na SŠ s talentovou zkouškou
- předání informací o činnostech ze září a října pedagogům na pedagogické radě
- příprava rodičovských schůzek
- prevence záškoláctví

Prosinec

- předávání informací vycházejícím žákům dle aktuální nabídky
- schůzky výchovné komise s rodiči problémových žáků se zaměřením na hrozící neprospěch
- dle potřeby doporučit zákonným zástupcům žáka vyšetření žáka v PPP k volbě povolání
- získávané odborné informace z oblasti kariérového poradenství poskytovat ostatním pedagogickým pracovníkům

Leden

- příprava podkladů na pololetní pedagogickou radu
- zhodnocení a ukončení prvního pololetí - záznamy o výchovných opatřeních
- kontrola IVP za první pololetí školního roku a hodnocení s třídními učiteli
- hodnocení IVP za první pololetí školního roku s rodiči jednotlivých žáků
- vyplňování přihlášek, zápisové lístky
- průběžné konzultace žákům ke studiu na středních školách, víceletých gymnáziích
- kontrola dat na přihláškách u vycházejících žáků
- příprava přihlášek na střední školy a odborná učiliště a jejich předávání
- metodická pomoc třídním učitelům vycházejících žáků, kteří sestavují výstupní hodnocení
- příprava zápisu povinné školní docházky

2. pololetí školního roku

Únor- březen

- zajištění platných tiskopisů přihlášek na SŠ
- vyplňování přihlášek ke vzdělávání na střední škole, víceletých gymnáziích
- pomoc uchazečům se speciálními vzdělávacími potřebami a informovat je o změnách vyhlášky č. 353/2016 Sb. souvisejících s podáním přihlášky
- zajištění žádosti zákonných zástupců o vydání zápisových lístků
- individuální konzultace žáků 9. ročníku a zákonných zástupců - pomoc při výběru následného studia
- předání přihlášek ke studiu ředitelce školy k podpisu
- schůzka se zákonnými zástupci žáků, kteří splnili povinnou školní docházku v nižším než devátém ročníku, o možnostech prodloužení školní docházky
- zpracování aktuálního seznamu žáků, jejichž rodiče mají zájem o prodloužení školní docházky pro vedení školy
- pomoc zákonným zástupcům s vyplněním žádosti o prodloužení školní docházky
- příprava vycházejících žáků na přijímací řízení, předání podrobných informací o organizaci a možných úlevách vzhledem k jejich handicapu

- kontrola dodržení termínu pro odevzdání přihlášek ke studiu na SŠ a OU

Duben

- motivace a podpora žáků k prvnímu kolu přijímacího řízení na SŠ a víceletá gymnázia
- předání informací žákům a zákonným zástupcům žáků o možnostech podání odvolání
- spoluúčast na organizaci a průběhu zápisu dětí do 1. třídy
- účast na třídních schůzkách – hodnocení žáků ve 3. čtvrtletí
- informace výchovného poradce na pedagogické radě
- monitoring výsledků žáků v přijímacím řízení na střední školy

Květen a červen

- zpracování přehledu vycházejících žáků s umístěním na střední školy a odborná učiliště pro vedení školy
- celkové zhodnocení práce výchovného poradce na závěrečné pedagogické radě
- zpracování zprávy o činnosti výchovného poradce pro vedení školy
- informace VP na závěrečné pedagogické radě
- závěrečné hodnocení IVP s třídními učiteli a zákonnými zástupci jednotlivých žáků
- upozornění na včasné aktualizování odborného kontrolního vyšetření v PPP

Červenec- srpen

- období hlavních prázdnin- naplánování činností výchovného poradce v novém školním roce³⁴

Průběžné činnosti výchovného poradce

- samostudium výchovného poradce
- účast na informačních schůzkách a pracovních setkávání výchovných poradců
- vedení deníku výchovného poradce, dokumentu, který podléhá zásadám „důvěrné“
- spolupráce s PPP, SPC, OSPOD, PČR
- pravidelná pedagogická intervence a reedukace
- kontrola platnosti vyšetření integrovaných žáků
- kontrola IVP
- konzultace se zákonnými zástupci žáků, s kolegy

³⁴ Puškinová, M. (2019) *Plán činnosti výchovného poradce a školního metodika prevence ve 2. pololetí školního roku 2018/2019*, roč. 6., čís. 1, s. 18-21.

- hospitace ve třídách
- příprava kulturních akcí školy
- kontrola schránky důvěry
- nákup pomůcek pro žáky s IVP
- průběžné sledování studijních výsledků žáků
- průběžné sledování absence žáků

7. Plán výchovného poradce na Základní škole Lužec nad Vltavou

Viz příloha.

V Lužci nad Vltavou dne 28. 8. 2019

zpracovala: Mgr. Barbora Prchalová, výchovný poradce

PRÁVNÍ LEGISLATIVA

Zákony:

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů.

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády:

Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění nařízení vlády č. 273/2009 Sb.

Vyhlášky:

Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí,

žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky, ve znění pozdějších předpisů. (Mertin 2013)

Metodické pokyny:

Metodický pokyn k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14 423/99-22 (Věstník MŠMT sešit 5/1999)

Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízení, č. j. 20 006/2007-51 (Věstník MŠMT sešit 11/2007).

Metodický pokyn k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. MŠMT -21149/2016.

Metodický pokyn k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT, č. j. 21291/2010-28.

Seznam odborné literatury a pramenů

MERTIN, V.; KREJČOVÁ, L.; A KOL. *Výchovné poradenství*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009 ISBN 978-80-7357-498-5.

MERTIN, V.; KREJČOVÍ, L.; eds. *Výchovné poradenství. 2. přepracované vydání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013. ISBN 978-80-7478-356-2.

POSPÍŠILOVÁ, B.; TYŠER, J. *Výchovné poradenství: Soubor materiálů pro výchovné poradce základních škol*. Most: Nakladatelství Hněvín, 2003. ISBN 80-86654-04-4.

Puškinová, M. (2019) *Plán činnosti výchovného poradce a školního metodika prevence ve 2. pololetí školního roku 2018/2019*, roč. 6., čís. 1, s. 18-21.

VALIŠOVÁ, A.; KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. Praha : Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1734-0.

VÁVROVÁ, P. *Učitel jako poradce*. Hradec Králové : Gaudeamus, 1999. ISBN 80-7041159-7.

Vyhláška č.72/ 2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních.

Vyhláška č.130/1980Sb., o výchovném poradenství.

Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků.

Internetové zdroje:

Asociace výchovných poradců [online]. Praha: Etický kodex výchovných poradců. Dostupné z WWW: <http://www.asociacevp.cz/o-asociaci/etickykodex-vychovnych-poradcu/> [26. 06. 2019]

Seznam zkratk

ADN Ambulantní dyslektická náprava

IVP Individuálně vzdělávací plán

MP Metodik prevence

MŠMT Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

OSPOD Orgán sociálně-právní ochrany dětí

PPP Pedagogicko-psychologická poradna

SPC Speciálně pedagogické centrum

SPU Specifické poruchy učení

SPCH Specifické poruchy chování

TU Třídní učitel

VP Výchovní poradce